

«ΜΑΘΑΜΕ ΑΠΟ ΝΩΡΙΣ ΝΑ ΕΠΙΒΙΩΝΟΥΜΕ ΣΤΑ ΔΥΣΚΟΛΑ»

Τα δύο αδέλφια φωτογραφίζονται με τη μητέρα τους Βέρα και μοιράζονται μαζί μας τα δύσκολα παιδικά χρόνια που πέρασαν στη μετά Σαμψών εποχή, το βαρύ επώνυμο που κουβαλάνε και τον ρόλο της «Μπουμπουλίνας» στη ζωή τους. Όλα αυτά τους έμαθαν πως σημασία δεν έχει ότι κάποτε μπορεί να «πέσεις», αλλά πώς μπορείς να σταθείς και πάλι στα πόδια σου.

ΤΗΣ ΕΛΕΝΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ FASHION EDITOR ΝΙΚΟΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Έχουν συμπληρωθεί 15 χρόνια από τον θάνατο του πατέρα σας Νίκου Σαμψών, νιώθετε έντονα την απουσία του;

Η φυσική του απουσία, ουσιαστικά κάνει πιο έντονη την παρουσία του στη ζωή και την καθημερινότητά μας. Κάθε στιγμή νιώθουμε την απουσία του, αλλά νοερά είναι πάντα μαζί μας. Νοερά είναι πάντα στη σκέψη μας, τα λόγια, η ηρωιά της φωνής του, ο τρόπος προσέγγισής του. Αυτό είναι που δίνει δύναμη και κουράγιο σε μας, την οικογένειά του, να συνεχίσουμε.

Ποια τα συναισθηματά σας;

Αισθανόμαστε περήφανοι για τον πατέρα, τον σύζυγο Νίκο Σαμψών. Όποιο κόστος και εάν είχε ή έχει ακόμα αυτό. Ιδιαίτερα για εμάς τα παιδιά του, πολύ έντονο αίσθημα είναι η ανάγκη για δικαίωση του ονόματός του.

Πόσο βαρύ είναι το επώνυμο που κουβαλάτε;

Βαρύ σαν ιστορία. Εμείς μεγαλώσαμε στην Κύπρο εκείνης της εποχής. Ως παιδιά, 7 κι 9 ετών τότε, έπρεπε να διαχειριστούμε ένα βαρύ φορτίο. Η ιστορία είχε φορτώσει στους ώμους μας την τραγωδία ολόκληρου του τόπου. Αν κάποιος μπορεί ν' ανοίξει το μυαλό του, και να μπει απλώς στη θέση δύο μικρών παιδιών, που έπρεπε κάθε στιγμή να δικαιολογούνται για την τραγωδία της Κύπρου, κάθε στιγμή να διαχειρίζονται την έντονη απουσία του πατέρα τους από την καθημερινότητα, κάθε στιγμή να θέλουν, όπως κάθε παιδί, να προστατεύουν το όνομα του πατέρα τους και κάθε στιγμή να προστατεύουν και τους εαυτούς τους, ίσως να μπορέσει να αντιληφθεί πώς μεταφράζεται αυτό το φορτίο. Έχουμε όμως μάθει πολλά. Μάθαμε να μην τα βάζουμε κάτω στα δύσκολα και να μη χάνουμε την πίστη μας.

Ποιες στιγμές δεν θα ξεχάσετε ποτέ μαζί του;

Σωτήρης: Δεν θα ξεχάσω τη μέρα που έφυγε για τη Γαλλία, το 1978, όπου τελικά έμεινε για 13 χρόνια και δεν τον είδαμε. Τη στιγμή του αποχαιρετισμού, με πήρε αγκαλιά. Και μου είπε, «Σωτήρη, τώρα εσύ είσαι ο άνδρας της οικογένειας. Να προσέχεις τη μαμά και τη Μίνα, που σε έχουν ανάγκη».

Μίνα: Χαραγμένη έντονα στη μνήμη μου είναι η πρώτη φορά που τον επισκέφτηκα στις φυλακές. Ως παιδί, συνήθισα τον πατέρα μου ντυμένο με κοστούμι. Μόλις τον αντίκρισα με τα ρούχα της φυλακής ένιωσα πολύ αμήχανα και δεν μπορούσα αρχικά να τον πλησιάσω. Και μου λέει, «Κόρη μου, ο ίδιος είμαι». Και ρίχθηκα στην αγκαλιά του. Επίσης ισχυρή ανάμνηση ήταν τα πρώτα Χριστούγεννα που περάσαμε με τον πατέρα μου στη φυλακή. Ως παιδιά έπρεπε να προσαρμοστούμε. Και το κάναμε. Γιατί η αγάπη για τον πατέρα μας, ήταν πιο ισχυρή απ' οτιδήποτε άλλο.

Ποιες αρχές σάς έχει μεταλαμπαδεύσει;

Η αξιοπρέπεια τόσο σε εθνικό όσο και σε προσωπικό επίπεδο, είναι μια από τις βασικότερες αρχές που έχουμε ως οικογένεια. Μας έμαθε επίσης πόσο σημαντικό είναι να τιμούμε τις φίλιες μας και να είμαστε δίπλα στον άλλον στα δύσκολα. Στήριγμα. Να είμαστε δίπλα στους ανθρώπους που η κοινωνία τους γύρισε την πλάτη και να μην εγκαταλείψουμε στα δύσκολα. Μας έμαθε να μην τα παρατάμε και να αγωνιζόμαστε. Και αυτό συνεχίζουμε να κάνουμε, με αξιοπρέπεια πάνω απ' όλα.

Με όλα αυτά που συμβαίνουν στο νησί μας, τι είναι αυτό που περισσότερο σας ανησυχεί;

Αυτά που ανησυχούν όλους τους πολίτες. Το άλτο κυπριακό πρόβλημα και η κατάσταση της οικονομίας μας. Και το πιο ανησυχητικό είναι η πατριδα που θα παραδώσουμε στη νέα γενιά, στα παιδιά μας. Ο αγώνας για επιβίωση του κυπριακού ελληνοισμού σε εθνικό επίπεδο, αλλά και ο αγώνας που δίνουμε ο καθένας ξεχωριστά για φυσική επιβίωση. Είναι γι' αυτό που χρειαζόμαστε και πρέπει να δείχνουμε εμπιστοσύνη σε ανθρώπους με πολιτική συνέπεια κι εθνική αξιοπρέπεια.

Είστε μια πολύ αγαπημένη οικογένεια. Πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος της οικογένειας στη κοινωνία;

Οι ισχυροί οικογενειακοί δεσμοί ιδιαίτερα μέσα σε φουρτούνες, γίνονται ακόμη πιο δυνατοί. Ο ρόλος της

οικογένειας σε μια κοινωνία που μαστίζεται από απαξίωση, σκάνδαλα, διαφθορά, κρίση αξιών, δοκιμάζεται. Ειδικά σε ένα μικρό τόπο, όπως είναι η Κύπρος μας, η οικογένεια έχει να παίξει σπουδαίο ρόλο, ώστε να κρατήσουμε τις αξίες με τις οποίες εμβολιαστήκαμε κι εμείς από τους γονείς, τους παππούδες και τις γιαγιάδες μας. Χρέος μας είναι να συνεχίσουμε αυτή την παράδοση και στα δικά μας παιδιά. Ο καλύτερος τρόπος είναι να δείχνουμε τον δρόμο και να δίνουμε παραδείγματα. Σημασία δεν έχει ότι κάποτε μπορεί να «πέσεις», σημασία έχει πώς στέκεσαι και πάλι στα πόδια σου.

Μίνα, τι θαυμάζεις στον αδελφό σου;

Ο Σωτήρης είναι ένα πολύ ευαίσθητο πλάσμα με χρυσή καρδιά και όσοι τον γνωρίζουν καλά ξέρουν τι εννοώ. Αυτό που εγώ θαυμάζω σ' αυτόν, εκτός από τη μόρφωσή του είναι το εύρος και η απίστευτη γκάμα των γνώσεών του, που ωστόσο δεν επιδεικνύει ποτέ εκτός από την ώρα που παίζουμε ως αντίπαλοι trivial pursuit. Εκεί μπορεί να τον σκοτώσω!

Ήταν προστατευτικός ως αδελφός;

Και ήταν και είναι με την έννοια της ουσιαστικής παρουσίας του στη ζωή μου. Μεγαλώσαμε δύσκολα, με πολλά στενάχωρα θέματα επιβίωσης και χωρίς να θέλω να γίνομαι μελοδραματική οι καταστάσεις που περάσαμε ως παιδιά ήταν σκληρές και χωρίς τον Σωτήρη μπορεί να μην είχα καταφέρει να ξεπεράσω πολλά. Όμως και εγώ τον προστατεύω και όποιος μου τον πειράξει αλίμονό του!

Αισθάνομαι πόνο, νιώσατε έντονα ψυχολογική βία;

Το bullying που τόσο πολύ συζητάμε σήμερα υπήρχε ανέκαθεν και πιστεύω πως κάθε παιδί έχει περάσει τα δικά του. Τα παιδιά συχνά μπορεί να γίνουν σκληρά και πολλές φορές μεταφέρουν αυτά που ακούνε στο σπίτι με μεγάλη ευκολία. Φανταστείτε, λοιπόν, να είσαι ο γιος ή η κόρη του Νίκου Σαμψών στη μετά '74 εποχή και να πρέπει κάθε μέρα να πας στο σχολείο ή να πας μια βόλτα με τη μητέρα σου και να έρχοσαι αντιμέτωπος με μια οργισμένη ομάδα ενηλίκων ανθρώπων που εκείνη τη στιγμή λόγω θυμού σε αντιμετωπίζουν όχι ως παιδί αλλά ως το παιδί του τάδε. Δεν θέλω να μπω σε λεπτομέρειες, γιατί είναι ένα θέμα ευαίσθητο και λιγάκι σκληρό, αλλά θα σας πω ότι όσα συνέβησαν τότε, στην πορεία μάς έκαναν μόνο καλό, γιατί μάθαμε από νωρίς να επιβιώνουμε στα δύσκολα.

Τι θα αλλάζατε αν γυρνούσατε τον χρόνο πίσω;

Σωτήρης: Τιμώντας τη μνήμη του πατέρα μου, θα σας απαντήσω με τα λόγια του ίδιου στην απολογία του ενώπιον του Δικαστηρίου, «δεν μπορεί κανείς να αμφισβητήσει πως σαν η Δημοκρατία καταλυθεί υπάρχουν περιθώρια εθνικής προσφοράς... προς κατευνασμό των παθών και αποφυγή των συμφορών του διχασμού... στο διάβα της ιστορίας βρέθηκαν

«Αισθανόμαστε περήφανοι για τον πατέρα, τον σύζυγο Νίκο Σαμψών. Όποιο κόστος και εάν είχε ή έχει ακόμα αυτό»

πολλοί άνθρωποι, τιμημένες μορφές του λαού τους τις κρίσιμες στιγμές κατάλυσης της Δημοκρατίας και του διχασμού μπροστά στο τεράστιο δίλημμα της προσφοράς και το έδειξαν προσφέροντας... το ίδιο δίλημμα αντιμετώπισα και εγώ στις 15 Ιουλίου 1974 και το προσπέρασα προσφέροντας. Μπροστά στην πατρίδα δεν υπάρχει για μένα όριο προσφοράς...». Με αυτές τις σκέψεις, δεν θα άλλαζα τίποτα.

Μίνα: Εγώ αν μπορούσα θα άλλαζα πολλά! **Η μητέρα σας Βέρα σήκωσε πολύ μεγάλο βάρος για να σας μεγαλώσει και να σας προστατεύσει. Είναι η ηρωίδα σας;**

Σωτήρης: Οι φίλοι του πατέρα μου την αποκαλούν Μπουμπουλίνα και πιστεύω δικαίως, γιατί της αξίζει. Πάλεψε και συνεχίζει να παλεύει για τον άντρα που αγάπησε, πίστευε και πιστεύει στον αγώνα για τη δικαίωσή του και είναι λιοντάρι αληθινό για τα παιδιά της και την οικογένειά της όλη.

Μίνα: Η μητέρα μου, η Βάβα, όπως τη φωνάζουμε χαϊδευτικά, είναι η απόλυτη κυρία τόσο στην εμφάνιση όσο και στους τρόπους, ωστόσο μέσα της κρύβει μια λεβεντιά και μια μαγκιά δεκαπέντε αντρών μαζί! Η Βέρα είναι μια πανέξυπνη γυναίκα, μεγαλωμένη με τα γαλλικά της και το πιάνο της, αρσακειάδα με τα όλα της και καθόλου προετοιμασμένη φαντάζομαι για το μέλλον που της επεφύλασσε η ζωή. Και όμως στάθηκε βράχος δίπλα στον Νίκο Σαμψών και τα παιδιά της και εδώ να σας πω ότι όταν φυλακίστηκε ο πατέρας μου, η Βέρα ήταν μόλις 33 ετών. Αντιμέτωπη την κατακραυγή μιας μεγάλης μερίδας του λαού, τη φυλάκιση και την αυτοεξορία του άντρα της, τεράστια οικονομικά προβλήματα και δύο ανήλικα στο χέρι με μια απίστευτη υπερηφάνεια και αξιοπρέπεια που μόνο σεβασμό σου προκαλεί! Για μένα είναι η πιο σκληρή και ανθεκτική πολεμίστρια που έχω γνωρίσει. Μακάρι ο Θεός να την έχει καλά!